

P O K Y N č. 2/2006

NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTNÉHO A ZDRAVOTNÉHO OZNAČENIA PRI PRÁCI NA PRACOVISKU A V JEHO PRIESTOROCH

v zmysle zákona NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadenia vlády SR č. 387/2006 Z.z. o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci

1. VYMEDZENIE POJMU

- 1.1 Bezpečnostné a zdravotné označenie pri práci** je označenie, ktoré sa vzťahuje na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytuje pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, farby, svetelného označenia, prípadne aj akustického signálu.
- 1.2 Značka** je označenie, ktoré poskytuje konkrétnu informáciu kombináciou geometrického tvaru, farby a symbolu alebo piktogramu.
- 1.3 Tvar a farba** značiek označuje zákaz, príkaz, núdzový východ, únikovú cestu, miesto na poskytovanie prvej pomoci a zariadenie na ochranu pred požiarmi.
- 1.4 Symbol alebo piktogram** je zobrazenie, ktoré sa používa na značke alebo na svetelnom povrchu a ktoré znázorňuje situáciu alebo prikazuje osobitné správanie.

2. TYPY OZNAČENIA

2.1 Trvalé označenie

- 2.1.1** Trvalé značky sa používajú na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov, únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci.
- 2.1.2** Komunikácie sa trvalo vyznačujú bezpečnostnou farbou (žlto-čiernymi alebo červeno-bielymi pásmi so sklonom 45° a rovnakej šírky).

2.2 Dočasné označenie

- 2.2.1** Svetelné označenie, akustické signály sa použijú, ak je potrebné signalizovať nebezpečenstvo alebo upozorniť zamestnancov a iné osoby na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa.

3. POUŽÍVANIE BEZPEČNOSTNEJ FARBY

3.1 Bezpečnostná farba má osobitný význam podľa nasledovnej tabuľky.

Farba	Význam alebo účel	Pokyny a informácie
červená	zákazová značka	nebezpečné správanie
	signalizácia nebezpečenstva	stáť, zastaviť, zariadenie na núdzové vypnutie, evakuácia
	zariadenie na ochranu pred požiarmi	označenie a umiestnenie
žltá alebo žltó-orandžová	výstražná značka	upozornenie, výstraha, kontrola
modrá	príkazová značka	osobitné správanie alebo činnosť, povinnosť nosiť osobné ochranné pracovné prostriedky
zelená	značky pre núdzový východ, únikové cesty, prvú pomoc	dvere, východy, komunikácie, zariadenie, vybavenie
	bez nebezpečenstva	návrat do normálneho stavu

4. MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE

- 4.1 Bezpečnostné a zdravotné označenia pri práci sa vyberajú, kombinujú a vzájomne zamieňajú podľa podmienok na pracovisku.
- 4.2 Značky a signalizačné zariadenia sa čistia, udržiavajú, kontrolujú, opravujú a podľa potreby pravidelne vymieňajú tak, aby sa zabezpečil ich účel a funkčné vlastnosti.
- 4.3 Počet a umiestnenie používaných značiek alebo signalizačných zariadení závisí od miery ohrozenia alebo nebezpečenstva a od veľkosti priestoru, ktorý sa má pokryť.
- 4.4 Označenie, ktoré vyžaduje napojenie na zdroj energie, musí byť pre prípad prerušenia dodávky energie napojené na automaticky sa zapínajúci núdzový zdroj.
- 4.5 Aktivácia svetelného označenia alebo akustického signálu určuje, kedy sa začína požadovaná činnosť. Svetelné označenie alebo akustický signál sú aktívne tak dlho, ako to činnosť vyžaduje.
- 4.6 Svetelné označenie a akustický signál sa pred uvedením do prevádzky a pravidelne v primeraných intervaloch kontrolujú, aby bola zabezpečená ich správna funkcia a vnímanie.
- 4.7 Svetelné označenie vyrobené z priehľadného alebo priesvitného materiálu musí byť osvetlené zvnútra, zozadu alebo tak, že vytvára dojem svietiaceho povrchu. Vyžarované svetlo musí byť dostatočne kontrastné so zreteľom na okolité prostredie. Svetelná plocha môže byť jednofarebná alebo môže obsahovať piktogram na pozadí.
- 4.8 Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo prípravkov sa označujú vhodnou výstražnou značkou podľa bodu 6.2.
- 4.9 Nádoby, ktoré obsahujú nebezpečné látky a prípravky, nádoby používané na skladovanie nebezpečných látok a prípravkov sa označujú označením podľa bodu 6.2. Označenie musí byť upevnené, nalepené alebo namaľované na viditeľnom mieste.

5. PODMIENKY POUŽÍVANIA

- 5.1 Značky sa umiestňujú v primeranej výške a v polohe vhodnej z hľadiska zorného uhla pri vstupe na miesto všeobecného ohrozenia alebo v bezprostrednej blízkosti konkrétneho ohrozenia alebo predmetu. Značky sa umiestňujú na viditeľnom mieste.
- 5.2 Značka sa musí odstrániť, ak zanikne dôvod na jej používanie.

6. POUŽÍVANÉ ZNAČKY

- 6.1 **Zákazová značka** – je označenie, ktoré zakazuje správanie, ktoré by mohlo viesť k ohrozeniu alebo spôsobiť ohrozenie.
Hlavné znaky – kruhový tvar, čierny piktogram na bielom pozadí, červený okraj a červený šikmý pruh.
- 6.2 **Výstražná značka** - je označenie, ktoré upozorňuje na nebezpečenstvo alebo ohrozenie.
Hlavné znaky – trojuholníkový tvar, čierny piktogram na žltom pozadí s čiernym okrajom.
- 6.3 **Príkazová značka** – je označenie, ktoré prikazuje osobitné správanie.
Hlavné znaky – kruhový tvar, biely piktogram na modrom pozadí.
- 6.4 **Značka pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc** – je označenie, ktoré informuje o núdzovom výchoде, únikovej ceste, mieste prvej pomoci.
Hlavné znaky – obdĺžnikový alebo štvorcový tvar, biely piktogram na zelenom pozadí.
- 6.5 **Značka na ochranu pred požiarmi** – je označenie, ktoré informuje o umiestnení zariadenia na ochranu pred požiarmi (požiarna hadica, hasiaci prístroj).

7. VŠEOBECNÉ POVINNOSTI VEDÚCEHO ZAMESTNANCA

- 7.1 Vedúci zamestnanec zabezpečí oboznamovanie zamestnanca s ustanoveniami Pokynu na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci na pracovisku a v jeho priestoroch (ďalej pokyn).

8. VŠEOBECNÉ POVINNOSTI ZAMESTNANCA

- 8.1 Zamestnanci UPJŠ - Prírodovedeckej fakulty (ďalej zamestnanci) sú povinní oboznámiť sa s pokynom v rámci školení z predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- 8.2 Zamestnanci sú povinní plniť ustanovenia pokynu a v plnom rozsahu dodržiavať ho.
- 8.3 Zamestnanci majú zakázané bezdôvodne odstrániť, poškodzovať alebo zneužívať bezpečnostné a zdravotné označenia na pracovisku.

9. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 9.1** Za prevádzku svetelného označenia alebo akustického signálu zodpovedá príslušné pracovisko.
- 9.2** Za správne nakladanie a využívanie bezpečnostných a zdravotných označení na pracovisku zodpovedá príslušné pracovisko.
- 9.3** Pokyn na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci na pracovisku a v jeho priestoroch nadobúda účinnosť dňom schválenia dekanom fakulty a je záväzný pre všetkých zamestnancov Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach – Prírodovedeckej fakulty.
- 9.4** Zmena ustanovení tohto vnútorného predpisu, ak to vyplynie zo zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov, bude vykonaná formou doplnku.

V Košiciach, dňa 16.11.2006

Vypracovala: Mária Lukáčová
technička BOZPaPO

doc. RNDr. Pavol Sovák, CSc. v.r.
dekan fakulty